

MAGYARORSÁG

POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI NAPILAP

ELOFIZETESI ÁRAK:

Helyben: Egy óra kor. 1.—	Vidékire: Egy óra kor. 1.20
Negyedévre — — — 3.—	Negyedévre — — — 3.60
Félévre — — — 6.—	Félévre — — — 7.—
Egész évre — — — 12.—	Egész évre — — — 14.—

Egyes szám 4 fillér, vidéken 6 fillér.

A lap megjelenik hétfő kivételével minden nap

Kéziratokat nem ad vissza a szerkesztőség.

Telefon száma 54-67.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL

Budapest, VIII., Szentkirályi-utca 28.

Hirdetések petit számítással, díjszabás szerint.

Apró hirdetések ára: egy szó 4 fillér, vastagabb betűvel 8 fillér.

Báró Fejérváry lemondása.

Budapest, április 17.

(Mr.) Politikai körökben tegnap óta a legkönyömben beszélnek, hogy báró Fejérváry Géza honvédelmi miniszter legközelebb nyugalmába vonul. Ez a hír sokszor fölmerült már, de mindenkor megeafolták. Hogy most ne cáfolják meg, hanem igazzá válják, azt az ország érdekében valónak tartjuk. Báró Fejérváry Géza ugyanis mint katoná, ugyanis mint politikus híve uralkodójának. Ezt azonban mi nem tartjuk érdemnek, hanem kötelességnek, hiszen nem vagyunk-e mindenkor mindnyájan hívei az alkotmányosan uralkodó magyar királynak? Emellett azonban van báró Fejérváry Géza honvédelmi miniszternek egy nagy baja, ami azután válságos politikai időkben a nemzet bajává is válik. Fejérváry Géza annak a régi katonai iskolának neveltje, mely nem tud összeforralni a mi magyar nemzeti érzelmeinkkel. Megtanult magyarul, a neve is magyar, de érzelmeiben nem tudott magyarrá lenni soha egészen. Ez pedig nagy baj, különösen egy olyan nemzetről, mint mi vagyunk, ahol a legtöbb esetben a politikai alakulások utját a nemzeti érzelmek nyilvánulása készítik elő, nem pedig a sárgaszínű nadrágba bujtatott bakák és német kommandóval vezénylő katonatisztek.

Báró Fejérváry Géza tegnap a «Gotterhaltet» védelmezte a magyar képviselőházban. Azt a nótát, mely minden magyar ember előtt gyűlölt. Mert igaz ugyan, hogy téves az a hit, mintha ennek a nótának akkordjai mellett végezték volna ki az aradi tizenháromat s lötték volna agyon az első felelős magyar miniszterelnököt, de viszont az is igaz, hogy ennek a dalnak muzsikálása mellett lövtek honvédeinkre, akik a magyar alkotmányt védelmezték. Ez a nóta tehát nekünk kellemetlen, éppen ezért nagyon sajnálatos szereplés jutott osztályrészül annak a miniszternek, aki ezt a dalt védelmezi. Védelmezi pedig oly módon és akkor, mikor négy tisztjelöltet kikapnak a katonai iskolából, elveszik ezeknek az ifjaknak jövőjét, összezúzzák eddigi törekvéseiket csak azért, mert a nemzeti ünnepnapon, március 15-ikén a Gotterhaltet nem énekelték. Ilyen eljárással Magyarországon nem lehet, kivált kritikus időkben, politikát csinálni. Vagy aki így cselekszik, az maga jöhet abba a gyanuba, hogy annak a kormánynak, melynek ő is tagja, a megbuktatására törekedik. Nemcsak mi gondolkodunk így, hanem egy olyan tekintélyes lapunk is, mint a *Budapesti Hírlap*, mely pedig Széll Kálmán miniszterelnökhöz közel áll s mai vezérlő cikkelyében ennek dacára mégis a következőként méltatja báró Fejérváry Géza tegnapi parlamenti szereplését:

«Soha, egyetlen honvédelmi miniszternek sem volna szabad megjelenednie, hogy neki nemesak katonának, de politikusnak, sőt ál-

lamjérfunak is kell lennie. Nagy tévedése az öregedő honvédelmi miniszternek, hogy magát inkább szereti csakis katonának érezni, mint politikusnak. És ő, ki nem tud és talán nem is szeret a katoná szeme helyett a politikuséval nézni rendkívül rossz néven szokta venni, ha azok, kik politikusok és nem katonák, a hadsereg kérdését mint politikumot szokták fölfogni. Hogy a hadseregben és a hadsereg nevelőintézetében a fegyelmet minden körülmények között fönn kell tartani s hogy e szempontból helye volt talán a pécsi hadapródokkal szemben is az erősebb föllépésnek, azt a politikai higgadság szívesen koncedálhatja a honvédelmi miniszternek.

Egyet azonban senkisé nem rendelhet alá még az annyira szükséges katonai vasfegyelem követelményének sem. *Képtelenség még csak gondolni is politikusnak olyan katonai fegyelmet, amelynek ára a nemzeti érzület teljes megsemmisülése és a nemzeti öntudat elvészése volna. Hibázik tehát és rossz szolgálatot tesz a honvédelmi miniszter nemzetnek és királynak egyaránt, mikor a katonai fegyelmet és a királyhűséget teljesen ellentétesnek véli az erős nemzeti öntudattal és a nemzeti érzések építésével.* Tiszteletreméltó az az elhatározás, amely ölete árán is ragaszkodik meggyőződéséhez, de kicsinyes és egyoldalú, mikor a honvédelmi miniszter a Gotterhalte-ért akarja magát összevagdaltatni, magyar királyi néphimnuszának dekretálván valami ismeretlen s csupán általa kitalált szokásjog alapján azt a dalt, amelyet ilyenek soha egyetlen magyar ember el nem ismert.

Kérdezzük: nem helyesebben és nem hazafiasabban cselekednék-e a honvédelmi miniszter ur, ha arra használná föl azt a nagy tekintélyt, amelyet számtalanszor bebizonyított hűségével a korona előtt kiérdemelt, hogy a felség előtt a Gotterhalte kérdését a maga valóságában föltárná és segítene a felségnek és a nemzetnek megtalálni a módokat ama súlyos félreértések eloszlatására, amelyeket e szép zenei alkotás hangjai unós-untalan előidéznek. A módszer, amelyet a honvédelmi miniszter a katonai javaslatok védelmezésében követett, nemcsak helytelen, de súlyos félreértések és bonvadalmak előidézője is lehet, mert egyrészt ingerli az ellenzéket, folytonos táplálékot szolgáltatva a haragnak és gyűlölködésnek, másrészt megzavarja a többséget s nehezíti a miniszterelnök szigorúan alkotmányos fölfogásának s törvénytisztelő magatartásának béktető és csendesítő hatását. Eppen ezért lehetetlennek tartjuk hogy Fejérváry, kinek jóhiszeműségében még politikai ellenfelei sem kételkednek, be ne lássa, hogy a mai irányban és tónusban a katonai javaslatok védelmét sikerrel nem folytathatja».

Ezeket a sorokat teljes egészükben osztjuk s osztja a magyar hazafias közvélemény is. A tisztelt honvédelmi miniszter urnak pedig ebből meg kell már értenie, hogy ennek az országnak komoly parlamenti munkálkodásra, közgazdasági érdekeink védelmére, nem osztrák generálisi fenegyerekeskedésre van szüksége. A végzettségig itt nem védhetjük a Gotterhaltet, mert igaza van Ivánka Oszkárnak, hogy vagy magyarok vagyunk, vagy nem vagyunk. Ha pedig magyarok vagyunk, akkor legyen báró Fejérváry honvédelmi miniszter ur is olyan magyarrá, mint aminő magyar volt egyik boldogult emlékeztető elődje, gróf Ráday Gedeon. Ha erre nem képes, akkor a legjobb szolgálatot teszi királynak és nemzetének, ha nem az ellentéteket élesíti, hanem levonja a következtéseket s ott hagyja a neki ugyanis nagyon tövises honvédelmi miniszteri széket.

Budapest, április 17.

A képviselőház hoinap délelőtt 10 órakor rendes ülést tart, melynek napirendjére ki van tűzve: kétféle névszerinti szavazás a honvédelmi miniszternek Pap Zoltán két interpellációjára adott válasza felett; az indemnitati, a kérvények tárgyalása s az esetleges interpellációk előterjesztése. Az indemnitati javaslatához szólásra fel vannak iratkozva: *Holló Lajos, Abaffy Ödön és Bakonyi Sámuel.*

Miniszterek a királynál. Széll Kálmán miniszterelnök — mint már jeleztük — ma este Bécsbe utazik, hogy jelen legyen Erzsébet Amália főhercegnő renunciacióján. A miniszterelnököt bécsi tartózkodása alkalmával a király magánkihallgatáson fogja fogadni. Ugyanez alkalommal báró *Fejérváry Géza* honvédelmi miniszter is Bécsbe utazik, kit ő Felsője szintén magánkihallgatáson fogad.

Iskolát a székelységnek. A székelység az, melylyel a sors minden tekintetben a legmostohább bánat el. Messze fekszik a központtól s így sok údvös ujtás hatása nem ér el odáig. Különösen közoktatási viszonyai hagynak sok kívánni valót hátra. Kultuszügyünk most van fejlődésben s az ilyen fejlődési processzusnál természetes, hogy lépten-nyomon hiányokra bukkanunk, melyek orvoslást várnak. Nagy szolgálatot tesznek az érdekelt körök a közérdeknek, ha ezekre a hiányokra rámutatnak, mert csak így lehet a bajokon gyökeresen segíteni. Ilyen megszívlelendő figyelmeztetést bocsátott most közre a *Marosvásárhelyi Székely Társaság*, mely nagy agilitással és ideális lelkesedéssel pártolja a székelység iskolák ügyét. A társaság legutóbb Marosvásárhely számára kér iskolákat: elemi és kereskedelmi iskolát. A kultuszminiszterhez és kereskedelmi miniszterhez intézett feliratában rámutat arra a szomorú körülményre, hogy bár a marosvásárhelyi községi iskola 244 tanulóval a város a legnagyobb erőfeszítéssel látja el, mégis összesen 213 iskolaköteles maradt ki helyszűke miatt az iskolákból. Ezt a szomorú statisztikát egy ízben már felirattal tudatta a társaság a kultuszminiszteriummal s kapott is ígéretet egy új iskolára, de ennek feltételei oly költségesek voltak, hogy a város, mely nagy adósságokkal s 83%-os pótdóval küzd, nem volt képes azokat teljesíteni. Meg vagyunk győződve, hogy a kultuszminiszterben meg van a jó szándék és jóindulat ez iránt az igazán nemzeti ügy iránt s ha egyszerre nem is segíthet, nem fog elzárkózni ez elől a fontos kérdés elől. Ugyanez a kérvénnyel fordult a *M. Sz. T.* a kereskedelmi miniszterhez, melyben kereskedelmi iskolát kér a székelység számára. A miniszter még nem válaszolt a felíratra, de hisszük, hogy válasza nem lesz elutasító.

A trónörökös és a katonai javaslatok. Prágából jelentik: A *Politik*-nak magyar forrásból azt írják, hogy komoly politikai körökben azt hiszik, hogy *Ferenc Ferdinánd* főherceg közbe fog lépni, hogy rendet csináljon a magyar véderőjavaslat dolgában.

A képviselőház elnöke itthon. Gróf *Apponyi Albert*, a képviselőház elnöke, tegnap este Budapestre érkezett s ma már elnökölt a képviselőház ülésén.

Püspöki eskütétel. Bécsből táviratozzák lapunknak: *Pap János*, az aradi új görög keleti román püspök ma délelőtt 10 órakor tette le az esküt ő Felsége kezébe. Az eskütétel *Wlassics Gyula* közoktatásügyi miniszter és gróf *Széchenyi Gyula*, a király személye körüli miniszter működött közre. Az eskümentát *Vértessy Géza* miniszteri tanácsos olvasta fel.

Interpellációk. A függetlenségi párt a Ház egyik közelebbi ülésén interpelláció alakjában szóvá fogja tenni a zempléni megyei tisztviselők egynémelelyének összeférhetetlenségét és a megyei árvapénztárnál állítólag történt sikkasztásokat. *Olay Lajos* a képviselőház szombati ülésének végén interpellálni fog a fővárosi községi választások ügyében.

ORSZÁGGYÜLÉS.

Budapest, ápr. 17.

Mindjárt az ülés elején személyes kérdésben felszólalt *Holló Lajos* és *Olay Lajos*. *Holló* a lapját védelmezte meg a honvédelmi miniszternek azzal a megjegyzésével szemben, hogy a *Magyarország* a pécsi honvéd-hadapródiskola dolgában közölt tudósítása szenzációhajhászás volt.

Olay Lajos éles szavakat vágott oda *Rakovszky Istvánnak*, aki tegnap *Olay* egyik közbeszólására azt felelte, hogy inkább *Fejérváryval* barátkozik, mint a *fonógépekkel*.

Gróf *Apponyi Albert* elnök befejezettnek jelentvén ki a személyes afférok, az érdeklődést az indenniti-javaslatra terelte.

Először *Kossuth Ferenc* szólott a javaslatához s az ex-lex-szel szemben kifejtette pártja álláspontját. Panaszkodott, hogy a kormány a katonai javaslatokkal félrevezette a függetlenségi pártot, mire *Kubik Béla* a jobboldal felé dörögte:

— Megcsalták az országot.

Óriási zaj és tiltakozás hangzott fel erre a tömör többség részéről, melyből élesen kiáltott át *Münnich Aurél* a baloldalra:

— Az nem igaz! Kik csapták be az országot?

— Önök! — kiált vissza *Kubik Béla*.
— Rendre! Rendre! — kiált a többség s *Apponyi* elnök értesülvén a közbeszólásról, *Kubik* Belát rendreutasította.

Kossuth Ferenc folytatta aztán beszédét, két határozati javaslatot is nyújtott be, melyekben a békés parlamenti tanácskozást ajánlotta fel a kormánynak. Pártja hosszas ovációt rendezett vezérének, aminek lecsillapulása után *Zichy János* gróf a néppárt álláspontját fejtette ki az indenniti kérdésében s formás beszédben jelentette ki, hogy pártja ellensége az ex-lex-nek s nem akarja a kormányt abba belekergetni. A javaslatot azonban pártja állásánál fogva mégsem szavazhatja meg. Zajos helyeslés és éljenzés hangzott fel a néppárt soraiból a beszédre.

Pap Zoltán, az interpelláló, hazafiatlannak bélyegezte a miniszter választát, miért elnöki rendreutasításban részesült, zajos közbeszólásokkal kísérve. Végül kijelentette, hogy a választ nem veszi tudomásul.

*Pap Zoltán*nak két interpellációjára adott a miniszter választ, mely fölött holnap névszerinti szavazás lesz.

Rátkay László a házszabályokhoz kérve szót, azt kérte, hogy a miniszternek csak az érdemben való válasza fölött, ne pedig annak indoklása fölött is szavazzanak holnap. Kérdést intéz a miniszterelnökhöz és a Ház elnökéhez, hogy egyetértenek-e a honvédelmi miniszterrel abban, hogy a *Gotterhalte* a magyar király néphimnusz.

Szél Kálmán miniszterelnök rögtön felkelt s lojális nyilatkozattal intézte el *Rátkay* provokációját.

Gróf *Apponyi Albert* elnök pedig kijelentette, hogy csakis az érdemleges válasz fölött s nem annak indoklása felett is fognak szavazni. Az ellenzék erre kapva-kapott az elnöki kijelentésen s *Apponyi* hatalmasan megéljenzte. Gróf *Apponyi* elnök ezt az ovációt visszautasította, mert annak politikai célzata volt.

Ráth Endre aztán a naplóbiráló bizottság sürgős összehívását kérte, mert a napló hitelessége iránt kételyek merültek fel.

Végül *Szél Kálmán* miniszterelnök felelt

Barta Ödönnek a horvát zavargások tárgyában hozzá intézett interpellációjára, mit azonban *Barta* Ödön nem vett tudomásul.

A Ház nagy többsége azonban tudomásul vette a miniszterelnök választát.

Ezzel az ülés fél 3 órakor véget ért.

Az ülésről szóló tudósításunk a következő:

A képviselőház ülése.

Elnök: Gróf *Apponyi Albert*.

Jegyzők: Gróf *Teleki Sándor*, gróf *Esterházy Kálmán*, *Endrey Gyula*.

Elnök megnyitja az ülést s a múlt ülés jegyzőkönyvének a hitelesítése után előterjeszti az irományokat.

Elnök jelenti a Háznak, hogy

napirend előtt

személyes kérdésben kért szót

Holló Lajos: A honvédelmi miniszternek az a kijelentése, amit tegnap neki imputált, hogy a tudósításnak azt az utasítást adta, miszerint a pécsi botrányról akár igaz, akár nem igaz, a tényállás, szenzációs tudósítást hozzon, hazug és ostoba ráfogás. Elmondja, hogyan szerezte lapjának a tudósítóját az információkat s tagadja, hogy szenzációt hajszoltak volna. A kormánypárti lapok hajszoltak szenzációt, az ő lapja csak cáfolta a kormánypárti lapok tulszáit. Felolvassa *Herczeg Ferenc* lapjának, az *«Uj Idők»*-nek a közleményét, amely kormánypárti tollból ered s elítéli a pécsi botrányt. (*Zajos helyeslés a szélsőbaloldalon.*) Rátér az esetre s elítéli, hogy az ifjakat magánmegjegyzések miatt zárták be.

Báró Fejérváry Géza: Az nem magánmegjegyzés volt. (*Zaj a szélsőbalon.*)

Beöthy Akos: De igenis magánmegjegyzés volt.

Holló Lajos: Nem a pécsi eset ellen irányul a függetlenségi párt akciója, hanem ama egész rendszer ellen, melynek egyik tartozéka a *Gotterhalte* is. (Élénk helyeslés.)

Olay Lajos személyes kérdésben szólal fel. *Rakovszky* magatartását szóló tegnap egy közbeszólással illette, mely közbeszólás *Rakovszky*nak *Fejérváryval* való szövetségét illette. Erre az országgyűlési napló szerint *Rakovszky* azzal vágott vissza, hogy inkább szövetséges *Fejérváryval*, mint *fonógépekkel*. Nem hallotta ezt a közbeszólást, ezt csak utólag szurhatták be a naplóba. Nem először tesznek szó-lóra ilyen célzást, mire kijelenti, hogy az *«qyáva orvlamadás»* ellene. Azzal végzi be felszólalását, hogy *Rakovszky Istvánra* nincs szavam, mert *Rakovszky István* senkit sem sérthet. (Mozgás. A néppárt padjaiban ohó! kiáltások zúgnak.)

Elnök ezért az utolsó kifejezésért *Olayt* rendre-utasítja.

A csavargó.

— A *Magyarság* tárcája. —

Írta: *Hollosey Mihály*.

Egy késő, hideg őszi napon *Csépay uram*, az ügyvéd szobájában íróasztala előtt ült, mikor a szobaleány színéből kikelve berontott hozzá.

— No, mi az? — szól az ügyvéd írásáról fel-pillantva.

— Egy vándorlegényforma kéregető akar mindenáron bejönni — mondja boszusan a szobaleány. — Nem akartam bebocsátani s még neki állt feljebb: megakart verni. Azt mondja, hogy rokona a tekintetes urnak. Mondhatom előre, hogy nem lesz benne gyönyörűsége.

— Bocsásd be! — szól *Csépay uram* kedvetlenül, mert már előre tudta, hogy kiről van szó.

Egy csingár termetű toprongyos, elzüllött alak lépett a szobába. Látszott rajta, hogy az istenhidege majd megveszi. A cipőből kikandikált a lába; a vékony pantalló alja cafrangos, sáros; rongyos, szinehagyott fekete szalonkabát van rajta, nyakára piszkos sál tekerve; haja, szakálla gondozatlan.

A jövevény *Csépay uram* előtt tiszteletteljes távolban állva marad, meghajtja magát s mintha betanult leckét mondana fel, úgy szavalja el mondókáját.

— Bocsánatot kérek nagyságos uram!... Nevem *Csepky Csépai István*, végzett gyógyszerész vagyok. *Kolozsvárról* Budapestre utazom, hogy százazrekre rugó örökségemet felvegyem. Utközben a vonaton kiraboltak, megfosztottak minden pénzemtől s mig én a menekülő tolvajt

üldöztem, azalatt a vonat elillant az orrom elől. Most a hosszú utat gyalog és pénz nélkül kell megtennem. Alázattal kérem nagyságodat, kegyeskedjek zavaromból és szorult helyzetemből kiségiteni!... Nem alamizsnát kérek, hanem kölcsönt, melyet, ha örökségemet felvettem, hálás köszönettel visszatérítek nagyságodnak.

— Jól van, *Pista*, hagyd el már! — legyint a kezével türelmetlenül az ügyvéd. — Nincs kedvem a bolondozásra.

— Csak annyit kérek nagyságodtól, amivel a szomszéd városig utazhassak.

— Egy fityinget sem adok.

— Nagyságos uram!...

— Negmondtam. Nem elég, hogy kolduiva járod az országot, rászeded a hiszékeny embereket, szégyeníted a familiát, hanem még szemtelen is vagy.

— *Lajos bácsi!*...

— Egy szót sem akrok hallani. Takarodj a szemem elől, te munkakerülő, naplopó, gézengúz, részeges korhely! — s mérgében olyat ütött *Csépay uram* az íróasztalra, hogy még a tinta-tartó is táncolt.

— Ha az vagyok is! — szól kihívó szemtelenséggel a csavargó. — Ki annak az oka? Csakis a familia, mert nincs bennük szív, nincs bennük érzés. Ahelyett, hogy segítenék, fel-emelnék az elesett rokont, kiszidják, elűzik, mint egy kóbor kutyát. Ugyanigy fogadott *Józi bátyám* is *Füzesabonyban*, *Gyuri*, a szolgabíró, *Mezőkövesden*. Azok még a házba sem bocsájtottak be, hanem eselődjeikkel vezettek ki az udvarról. Bizony szégyelhetnék magukat! — ezután elerzékenyülve folytatta. — Ilyenek a gazdag rokonok, így bannak az emberrel, amikor

azzal az eltökélt szándékkal keresem fel őket, hogy megjavulok és a becsület utjára térek. De hogy tehessem ezt, ha nincs senki, aki mentő-jobbót nyujtana felém. Hisz a gunya is annyira leszakad rólam, hogy ilyen állapotban tisztességes emberek előtt mutatkozni sem lehet.

— Sokszor hallottam ezt már töled *Pista*, — szól az ügyvéd némileg megszelidülve.

— De most szent és megmásíthatatlan fogadalmat tettem. Ha visszasegít bátyám a tisztességes emberek közé, megbecsülöm magamat, lemondok az ivásról s nálam jobb embert keresve sem talál bátyám. Nagyon meguntam már a hazátlan, csavargó életet.

— Tavaly épp így beszéltél — legyint a kezével *Csépay uram*. — Felöltöztetted, pénzt adtam a kezébe, hogy mig Pesten álláshoz jutsz, legyen miből élned; te pedig csak a szomszéd falug jutottál, ott leültél a kocsnába, a pénzt elittad, a ruhát eladtad és folytatod maig is a csavargást.

— Az tavaly volt, bátyám. Sokat tapasztaltam, sokat hányódtam, sokat szenvedtem azóta. Megjött most már a jobbik eszem és sir bennem a lélek, ha egy tisztességes körülmények között élő embert látok. Esembe jut mindig, hogy én is ilyen lehetnék, ha megbecsültem volna magamat.

— Nem hiszek neked, *Pista*. Hanem, ha csakugyan igaz szándék vezetett volna hozzám, bebizonyíthatod. Senki sem örülne rajta jobban, mint én, ha igaz utra térnél, ha emberré tehenélek. Tegnap ment el az irnokom, felveszlek a helyébe. Lakásról, étkezésről, ruháról nem kell gondoskodnod; adok ezenfelül havonta hatvan koronát. Elfogadod-e?

Rakovszky István: Köszöni a rendreutasítást és amennyiben az elnök ezzel neki akart szatiszfakciót szerezni, niucs szüksége rá, de elfogadja, amennyiben a parlament tekintélyét akarta vele megővni, amelynek tanácskozási színvonalát fentartani ő is szükségesnek tartja.

Elnök az ügyrendre nézve tesz előterjesztést s azután rátérnek a napirendre.

Az indemnity.

Kossuth Ferenc: Azért szólal fel, hogy a jelen sulyos helyzetben jelezze pártja álláspontját. Elitéli a kormányt, amiért nem tárgyalta az időhöz kötött javaslatokat, hanem egyet akart áterőszakolni, amelyről látható, hogy az országban és itt a parlamentben a legnagyobb ellenzésre talál. A parlamenti tárgyalások megkövetelik, hogy előbb az időhöz kötött javaslatokat tárgyalják. Ilyen a költségvetés, mely ha nincs meg, az országot törvénytelen állapotba sodorhatja. Az első indemnityt azzal az indoklással adták be, hogy ez idő alatt a költségvetést letárgyalják. Es mi történt? Nem azt tették. Hanem egy javaslatot akartak áterőszakolni, mely nemzeti ellentétlást vont maga után.

Kubik Béla: Megcsalták az országot.

Münnich Aurél: Ki csalta meg?

Kubik Béla: Önök. (Zaj a jobboldalon.)

Münnich Aurél: Rendre, rendre.

Elnök: Kubikot rendreutasítja. (Eljenzés a szélsőbaloldalon.)

Kossuth Ferenc: A párt elhatározta, hogy az indemnity törvényre emelése ellen minden erejével küzdeni fog. Helytelen a mostani tárgyalási sorrend, mikor a kormány nem engedi meg, hogy olyan javaslatokat tárgyaljunk, melyektől az országnak alkotmányos léte függ. A többség uralmát tulásba vinni nem szabad.

Báró Fejérváry Géza honvédelmi miniszter: Hol a hátár?

Babó Mihály: Már régen tullepték azt.

Kossuth Ferenc: A kormány eljárása valóságos önkényuralom. És ilyen esetben ne csodálják, hogy ha háromszáz összefogódzott ember zsarnoksága ellen küzdenek.

Babó Mihály: Zsarnokoskodnak a dinasztia javára.

Gróf Zichy Aladár: Mindig a dinasztit bántják, üssék a kormányt, de ne a dinasztit. (Zajos helyeslés a néppárton.)

Kossuth Ferenc: Ne vigye tulásba a többség az uralmát. A katonai javaslatokról azt kell hinnie, hogy a kormány nyomásnak engedett s arra kényszeríti az a bizonyos láthatatlan hatalom. Pedig hát már eljött annak az ideje, hogy Magyarországon a magyar nemzet legyen végre az ur. Az a magyar nemzet, amelytől származik a hatalom, a királytól, a legutolsó éjjeli őrig. Konstatálja, hogy abból, amit elmondott, világosan látszik, hogy a párt nem akarja

az ex-lexbe bevinni az országot, ha a kormány törvényesen jár el. Javaslatot nyújt be, hogy a képviselőház utasítsa a kormányt, hogy az indemnity helyett a költségvetést tárgyalassa. Az indemnityt bizalomkérdésnek tekinti s azt pártja sohasem szavazza meg a 67-es kormánynak.

Báró Fejérváry Géza: Elég szomorú.

Kossuth Ferenc: Benyújt még egy határozati javaslatot, mely szerint mondja ki a képviselőház, hogy a kormány iránt bizalmatlan először azért, mert nem képes visszaállítani állami függetlenségünket, megszerezni politikai és közgazdasági önállóságunkat és a 67-es alap keretében képtelen kivívni nemzeti jogainkat. (Zajos helyeslés a szélsőbalon.) Ime ez a különbség köztünk és a tuloldal között. Itélien magatartásunk felett a nemzet. Mi békejobbot nyújtunk, de ezért egyet föltétlenül megkövetelünk: tartsa meg a kormány a törvényeket. (Hosszantartó eljenzés a függetlenségi párton.)

Gróf Zichy János: Már a multkori indemnity tárgyalásakor hibáztatta a kormányt, hogy nem tárgyalta az alkotmányos költségvetést. Most is hibáztatja, hogy a költségvetés helyett katonai javaslattal állt elő s ha zavar támadt amiatt, az ellenzék elhárítja annak okát magától. Hibáztatja a volt nemzeti párt fuzióját azért, mert a feltételeit nem fejtette ki pragmatice. Álláspontjuk megegyezik azzal a véderő kérdésében, amit Szentiványi kifejtett. A hadseregnek közelebb kell jönnie a nemzethez. (Helyeslés a néppárton.) Szomorú az, hogy valahányszor katonai követelésekkel állnak elő, mindig feltámad a nemzet ellentétlása. (Ugy van! a szélsőbalon.) A nemzeti állam feltámadása megtörtént 67-ben. Neki is ideálja, hogy meg kell teremteni a nemzeti hadsereget. De többen vannak, akik ezen ideál megvalósítását a mai közjogi viszonyok között lehetetlennek tartják.

Barta Odön: Ez a dualizmus legerősebb bírálata.

Rákosi Viktor: Meg kell változtatni a közjogi viszonyt.

Gróf Zichy János: Ragaszkodik a 67-es alaphoz, azért szeretné a hadsereget a nemzet szívéhez közelebb hozni. Magáévá teszi, hogy nemzeti vívmányok fejében megadja a kért emelést, mert ez közelebb hozná a hadsereget és a nemzetet. Csak arra kéri a kormányt, hogy ne ossza két részre a nemzeti engedményeket. (Helyeslés a néppárton.)

A kétévi katonai szolgálat érdekében érvel. Ohajtja ennek a kérdésnek mielőbbi megoldását. Belátja, hogy tanulmányozás szükséges, de kéri a kormányt, hogy a mostani katonai javaslatok keretén belül igérje meg a kétéves katonai szolgálatot. (Helyeslés a néppárton.) Ha a kormány nem tesz semmit, maga hajtja a vizet a szeparatiztikus törekvések malmára. (Ugy van! a néppárton.) A kisebbség jogát a több-

ségre ráerőszakolni, azt nem teszi meg a néppárt. (Eljenzés a középen.)

A néppárt éber öre akar lenni mind ama jogoknak, amelyeket a törvény a véderőre nézve biztosít, de megadja mindazokat a hadseregnek, ami annak harcképességéhez szükséges.

Polónyi Géza: Ez az audencia eredménye.

Gróf Zichy János: A nemzetbe beleoltani a szimpátiát a 67: XII. iránt, az a néppárt törekvése. (Ugy van! a néppárton.) Az obstrukcióval szemben egyéni nézetét fejt ki. Az adott viszonyok és körülmények között a kormányt ex-lexbe hajtani nem akarja. Egy tulzó konzervatív kormány foglalhat el csak a katonai kérdésekben oly merev álláspontot, mint a mostani. A függetlenségi szabadelvű párt csak következetes magához, mikor szabadelvűségét közjogi tere is át akarja vinni. A kormánypárt azonban nem szabadelvű e tekintetben, mert megállt kiáltott közjogi kérdéseknél. Valljanak liberalizmust minden tere s ne csak parciális liberalizmust. A szabadelvű párt ezen tradicionális következetlenségében látja a függetlenségi párt mai állásfoglalásának okát. (Ugy van! a néppárton.) Meg akarta világosítani a politikai helyzetet, de távol állnak attól, mintha az indemnityt megakarnák obstruálni. 98-ban a többség függesztette fel előbb az alkotmányt, mielőbb a kisebbség. Ez a különbség az akkori és a mostani helyzet között. Az indemnity megobstruálásával elveszti az ellenzék a további küzdelmének legelső alapját. (Ellemondások a szélsőbalon.) Oly kormánnyal van dolgunk, amely alkotmányos érületének egész működése alatt folyton tanujelét adta, épp ezért sem tartja indokoltnak az indemnityt meg nem adását. Ilyen alkotmányos többség 67-óta még nem került be a tisztaválasztás útján, mint a mostani.

Polónyi Géza: Készül a második fuzió.

Gróf Zichy János: A parlamentarizmusról szól, melynek sok a kinövése. Elfogadja ezt a parlamentarizmust minden kinövésével együtt, már jobbat nem kap helyette. Annál inkább el kell fogadnia azt a függetlenségi pártnak, mivel ez a mostani parlamentarizmus a szabadelvűség terméke. Beszédét ugyanazon szavakkal fejezi be, mint 1899-ben. Mig jog, törvény, igazság lesz, lojálisan fogunk küzdeni. A javaslatot nem fogadja el. (Eljenzés a néppárton. Szónokot többen üdvözlik.)

Elnök 10 perc szünetet ad.

Szünet után.

Elnök az ülést megünyitja s megállapítja a holnapi ülés napirendjét.

Kubik Béla: Arra kéri a Házat, hogy a kérvényeket tüzzék napirendre s azt egyszerre tárgyalják le. (Helyeslés a szélsőbalon.)

Elnök az előtte szóló kérelmet szavazás alá bocsátja s a többség nem fogadja el Kubik indítványát.

— Ezer örömmel, kedves bátyám.

— Most pedig menj és fürödj meg. Elhivatom a horbélvt, aki az üstöködöt rendbehozza, a szakálladat megnyírja, azután válaszsza a ruháim közül s öltözz fel tisztességesen.

Csepkei Csépay Istvánnak, a csavargónak egyszerre olyan jókedve lett, hogy nyulat lehetett volna vele fogatni, estére kelve pedig olyan urimember lett belőle, mint annak a rendje. Tulboldog volt s gyönyörködve szemlélte magát a tükörben, a bátyjának majdnem kezét csókolt s nem győzött jóságáért eleget hálálkodni.

Csépay, az ügyvéd, kezdetben maga is meg volt elégedve az unoka öcsese viselkedésével. Rendes, szorgalmas ember vált belőle, kit ismerősei előtt nem győzött dicserni. Egy csöpp szeszese italt meg nem ivott a világ kincséért sem. A fizetését hónapról, hónapra benthagyta, szóval mintamember lett belőle. Csak később, időjártával vették észre, hogy a fiúnak eddigi elpusztíthatatlan humora és jókedve lassan-lassan elpárolog.

Bátyja többször megkérdezte a fiut:

— Mi bajod Pista? Miért vagy oly kedvetlen? Hiányzik valamid?

— Nincs nekem bátyám semmi bajom.

— Szerelmes vagy?

— Nem tudnám kibe.

— Nem az vagy, aki voltál.

— Dehogynem.

— Vagy talán, hogy bort nem ihatsz, az a bajod? Az ebadta! ne tartóztasd magadat! Fölmentelek a fogadásod alól. Van a pincében elég bor. Igyál, mulass! . . .

Kedvét keresték mindenben, megadtak neki mindent. Még a gondolatját is iparkodtak kitálatni. Annál rosszabb volt, nem jött meg a régi

kedve; inkább úgy tetszett, mintha napról-napra jobban megcsömörült volna az élettől.

A nagybátyja úgy május elején már orvost akart neki hozatni; szentül hitte, hogy beteg a fiu.

A májusi vásár napján történt aztán, hogy kikért tizenöt forintot a fizetéséből, azzal a szándékkal, hogy valamit venni akar magának. A bátyja tizenöt helyett huszat adott a fiúnak. Hátha egyébre is kedve támad. Ne lánson szűkséget semmiben.

Pista délben ment el hazulról, de még öreg este sem vetődött haza. Az ügyvédné nyugtalanodott, a kocsi akarta utána küldeni, de az ügyvéd nem engedte.

— Hátha belekeveredett a mulatságba. Nem kell zavarni. Hadd tombolja ki magát, nem fog neki ártani, talán előbb megjön a kedve.

De bizony hiába várták a Pistát! . . . Nem került az elő másnap reggel sem.

Ekkor már küldtek utána. A kocsi összejárta a koresmákat s azzal a hirrel tért vissza, hogy az urfi tegnapi délután a Korona-vendéglőben összekeveredett a vándorló mesterlegényekkel, átborbészta velük az éjszakát és kora hajnalban gyalogszerrel utnak indult velük. Azt sem mondta: befellegzett.

Harmadnapra Csépay uram levelet kapott az öcsésétől, mely a következőképp hangzott:

«Kedves bátyám!

Nagyon sokszor kérdezte tőlem, hogy mi bajom? Nem tudtam feleletet adni. Hisz vétkeztem volna, ha egy panaszos zokszót is hallatok. Oly jól bántak velem, hogy soha-soha meg nem hálálhatom. És éppen ez volt a baj; ez tett beteggé . . . Megártott a jómód . . . Engem megölne a bőség, megölne az a rettenetes egyforma-

ság, ahol reggel, délben, este, sőt napjában négyszer-ötször is annyira szakadásig tömi az ember a bendőjét, hogy még megéhezni sincs ideje.

Ne haragudjon rám, kedves bátyám! Nagyon megszoktam már a függetlenséget; csakis a magamfajta emberek között érzem igazán jól magamat. A vagyont gyűjtögető és filléreiket kuporgató polgárok, meg a vagyonuk épségéért örökösen reszkető milliomosok, mind-mind rabszolgák hozzánk képest, kiknek összes kincseit, ha birnám, elosztanám az utolsó gombig, csak azért, hogy újra ily szegény lehessenek.

Mily más élet is ez! . . . Nyáron, ahol ránk száll az est, ott hunyjuk álomra szemünket, télen pedig a csárda pusztá asztalán is edesebbet álmodunk és nyugodtabban alszunk, mint bátyám a pelyhes nyoszolyában. És ha néha két-három napig nélkülözünk, koplalnunk kell is, ez mind csak arra jó, hogy egyszer, ha bő lakomához jutunk, lelünk szerint mulathassunk és kitombolhassuk magunkat. — A pénzt, a vagyont, ezt a rabszolgatartó zsarnokot — ki első-sorban tulajdonosának testét-lelkét hajtja rabigába — mi megvetjük . . .

Oh bátyám! Feltudja-e fogni, hogy mi az a semmi? . . . Félelmet nem ismerő hatalom ez, mely, ha kell, nevetve dacol az egész világgal: függetlenebbé és elégedettebbé tesz bennünket, mint másokat a milliók . . .

Bocsásson meg azért, hü öcsésének, hogy Petőfi Sándor szavaival élve:

Mint voltam eddig, újra
Csavargó leszek én . . . »

*

Késő hideg őszig Csépay uram Pistának színét se látta, hírét se hallotta.

Válasz interpellációkra

Báró Fejérváry Géza honvédelmi miniszter: Tegnap már válaszolt Pap Zoltán interpellációira. Azt hiszi, hogy tegnap elég hosszasan vette igénybe a Ház türelmét.

Felkiáltás balról: Az igaz!

Báró Fejérváry Géza: S kimerítően válaszolt tegnap az interpellációra. Kéri a választ tudomásul venni.

Pap Zoltán: A miniszter tegnapi válasza hazafiatlan volt.

Elnök ezért rendreutasítja szólót.

Pap Zoltán: Sajnálja, de ez az ő egyéni meggyőződése.

Elnök újra rendreutasítja. (Nagy zaj a szélsőbaloldalon.)

Rákosi Viktor: Korlátolt szólásszabadság.

Elnök: Ez nem korlátolt, hanem a házszabályokban előírt szólásszabadság.

Pap Zoltán: Elérkezett az az idő, hogy a láthatatlan kéz ellen küzdjenek. A nemzet függetlenségéért küzdenek, a nemzet boldogságáért.

Báró Fejérváry Géza: A nemzet nem önökre bízta. (Nagy zaj és ellentmondás a szélsőbaloldalon.)

Pap Zoltán: A miniszter tegnapi nyilatkozata a nemzet arculesapása volt, mire a válasz a jobboldal némasága volt. A mai kormány utolsó órája ütött, nem lehet tovább folytatni nemzetellenes törekvéseit.

Förster Ottó: Abtreden. (Derültség.)

Pap Zoltán: Az a hite, hogy ebben a harcban nekik győzniök kell.

Báró Fejérváry Géza: Majd eiválik. (Zaj a szélsőbaloldalon.)

Nessi Pál: Micsoda beszéd ez?

Pap Zoltán: a Gotterhaltet a honvédelmi miniszter rá akarja erőszakolni a nemzetre.

Nessi Pál: Osztrák császári abszolutizmust akar.

Pap Zoltán: A hadseregben spicliket nevelnek.

Báró Fejérváry Géza: Nem áll.

Endrey Gyula: A pécsi katonaiskolában is spicliket nevelnek.

Báró Fejérváry Géza: Ez Endrey ur privát nézete.

Pap Zoltán: Nem veszi tudomásul a miniszter választát. (Helyeslés a szélsőbaloldalon.)

Rátkay László: A házszabályhoz kér szót. A honvédelmi miniszter válasza két részből áll, először a növendékek kizárásából, melynek az elbírálását a nemzetre bizza.

Elnök figyelmezteti szólót, hogy ez nem tartozik a kért címhez.

Rátkay László: Óvást tesz, hogy a Gotterhaltét szavazással, mint magyar királyi néphimnusz szankcionálják. (Helyeslés a szélsőbaloldalon.)

Széll Kálmán miniszterelnök: Azt kérde, hogy négy év óta volt-e oly kényes kérdés, melyben állást ne foglalt volna. Nem tagadhatja azt senki el tőle, hogy ne szól volna fel minden kényes kérdésben. Ebben a kérdésben éppen Rátkay interpellálta meg s akkor azt felelte, hogy a Gotterhaltet egy fohász, a dinasztia fohásza. Ezt most is fentartja. (Oriási zaj a bal- és szélsőbaloldalon. A szónokot a zajban nem lehet tovább hallani. Eljenzés a jobboldalon.)

Elnök: Rátkaynak azt válaszolja, hogy az interpellációra adott választ csak a maga érdemében, a miniszter indoklása nélkül terjeszti szavazás alá. (Eljenzés és taps a szélsőbaloldalon.) Ezt a célt azonos tetszésnyilvánítást nem fogadja el, mert az elnök pusztán kötelességét teljesíti, objektív jár el, sem jobbra, sem balra nem nyilatkozik tetszését. Ismétli, ezt a politikai célzatosságot nem fogadja el. (Eljenzés és taps a jobboldalon.)

Kubik Béla: A határozathozatalnak azt a módját kérem, mely a névszerinti szavazással intéztetik el. (Husz aláírást ívet nyújt be a választ névszerinti szavazására.)

Lengyel Zoltán: A házszabályokhoz szól.

Zajos felkiáltás jobbról: Eláll! Üljön le! (Elnök csegett.)

Lengyel Zoltán: Miután a honvédelmi miniszter két interpellációra felelt, a másikra szintén névszerinti szavazást kér.

Elnök: Kijelenti, hogy holnap ejtik meg a névszerinti szavazást. (Nagy zaj a jobboldalon.)

Vérsi József: Gyöngyörű.

Pap Zoltán: Ellenállunk. Most következik az ellenállás ideje. (Nagy zaj a jobboldalon.)

Elnök: Ráth Endre kér szót a házszabályokhoz.

Felkiáltások jobbról: Eláll! Eláll! (Hosszantartó zaj.)

Ráth Endre: Kétely merült fel a napló hitelességére. Közbeszólások hiányzanak belőle. A napló-bíró bizottság sürgős egybehívását követeli.

Elnök: Ha konkrét jelentést tesznek neki, intézkedik, hogy a napló helyreigazíttassék. Most következik a miniszterelnök válasza Barta Odön interpellációjára.

Széll Kálmán miniszterelnök: Röviden akar válaszolni, mert a kérdésre már előzetesen válaszolt.

Rakovszky István: A miniszterelnöknek már ilyen káoszon a házszabályok szerint nincs joga beszélni.

Elnök: Beszéd közben nincs helye ilyen óvásnak.

Széll Kálmán miniszterelnök: A horvátországi zavargásokat tolozták az juságok. Nem történt egy címernek és egy magyar lobogónak megsértésén kívül semmi. Ekkor is azonnal intézkedtek, hogy teljes elégtételt kapjon a magyar állam. Visszahelyezték a címert és a lobogót. Tényleg a magyar állam ellen irányult a tüntetés. Nyugtalan elemek mindenütt vannak. A tulzó tanok hirdetése, mindenféle elem, teremtette meg a tüntetést. Horvát nagyzási hóbert hatása alatt történt az egész. A sértés meg lett torolva. A magyar állam egységét respektálni kell Zágrábban is, Budapesten is. Aki ez ellen vét, bűnhődik. (Helyes.) A politikai hatóság a legszigorubbant járt el, hogy a sértés megtoroltassék. Kéri válaszában tudomásul vételét. (Helyeslés jobbfelől.)

Barta Odön: Ami most Horvátországban folyik, az husz év óta gyakran megismétlődő rendszeres lázadás. A horvát bán, aki mindig Magyarország nehéz küzdelme alatt érkezik Bécsbe, elnézi a rendszeres magyarelles izgatást. A bán felelős a miniszterelnöknek. A horvátországi mozgalom a rendszeres izgatás eredménye. Horvátországban még egy magyar iskolát nem lehetett felállítani. Pedig Magyarországon minden nemzetiség özön sok iskolát tart. Az ifjuság Horvátországban Pliverics tanait szívja föl. Nem veszi tudomásul a választ. (Eljenzés halfelől.)

Széll Kálmán miniszterelnök: Sok kormányzati hiba történt Horvátországban, de azért a mostani vezetőség nem hibáztatható.

Felkiáltások: Az utlevél!

Széll Kálmán: Ha ebben a kérdésben az önök tanácsát követem, akkor tág teret engedek az izgatásnak.

Bartha Miklós: Ugy is beverik az ablakainkat.

Széll Kálmán: Védi a horvát bánt, aki nem kormánybuktató céllal megy Bécsbe.

Barta Odön: A horvát bánról pozitíve állítja, hogy míg lapjai azt írják, hogy Grácha utazott, azalatt Bécsben tartózkodott és pedig a magyarok barátjánál. Az ő kormányzati rendszerét csak elítélni lehet.

Széll Kálmán: Újból védelmezi a bánt.

A Ház tudomásul veszi a választ.

Elnök az ülést bezárja.

Az ülés fél 3 órakor végződik.

TÁVIRATOK.

Forrongás a Balkánon.

Konstantinápoly, apr. 17. A porta széleskörű óvó-intézkedéseket tett itt és a vidéken, hogy a macedon bizottságok husvára tervezett akcióját megghiusítsa. A diplomáciai körök azt hiszik, hogy a bizottságok szándékosan terjesztették azt a hirt, hogy husvára nagy akciót terveznek, hogy ezzel ráijeszzenek az egész lakosságra, felizgassák a mohamedánokat és megtorlást provokáljanak. Általános felkelés lehetőségét azonban teljesen kizártnak tartják.

Konstantinápoly, április 17. Az Ipekbe küldött ulema-bizottságnak nem sikerült az albánok megnyugtatása. Az albánok nem akarnak feltétel nélkül felhagyni a reformok ellenzésével, hanem azt követelik, hogy tárgyaljanak velük követeléseikre nézve. Követelések abban áll, hogy keresztény csendőrt ne alkalmazzanak és új bíróságokat, valamint más reformokat ne léptessenek életbe. A bizottság erre nézve nem akar velük tárgyalni. Az albánok valószínűleg engedni fognak, ha majd látják, hogy fegyveres hatalommal akarják őket megfélemezni. A Mitrovicánál kapott lecke nagyon elkeserítette őket, de meg is ijedtek és amellett ugylátszik, hogy fegyveres ellenállásra nincsenek szervezve.

Konstantinápoly, apr. 17. Semszi basa e hó 18-áig Mitrovicánál, Prizrendnél és Variszovicsnál 35 zászlóaljtal és megfelelő tüzérséget és lovasságot fog összevonni. Ezeknek a csapatoknak a paranesnokságát valószínűleg Semszi basa tartja meg. Szóba került egy tábornagy kiküldése is, de eddig nem határozták el. Diplomáciai körökben remélik, hogy az albánokat az utolsó órában sikerül még békés megoldásra bírni.

A francia kulturharc.

Páris, április 17. A karthauziak Laurenti li-körgyárát hatóságilag bezárták. Rey páter, aki a hatóságoknál a gyár tulajdonosaként van bejelentve, tiltakozott az ellen. Az eljáró hivatalnok ellen az összecsdült néptömeg ellenséges kiáltásokban tört ki.

Előfizetési fölhívás!

Lapunkra április 15-én új előfizetést nyitotunk, kérjük ennél fogva azon t. előfizetőinket, kiknek előfizetése már lejárt, hogy annak megújításáról gondoskodni sziveskedjenek, hogy a lap küldése fennakadást ne szenvedjen.

Azon t. előfizetőinket pedig, kik lakhelyüket változtatták, az új lakhely bejelentésére kérjük.

Előfizetési áraink:

Helyben:		Vidékre:	
Egy óra	1.— K.	Egy óra	1.20 K.
Negyedévre	3.— «	Negyedévre	3.60 «
Félévre	6.— «	Félévre	7.— «
Egész évre	12.— «	Egész évre	14.— «

Mutatványszámot kívánatra megismerés céljából készséggel küldünk.

Tisztelettel

a «Magyarság» kiadóhivatala.

NAPIHIREK.

Budapest, április 17.

— (Időjárás.) Eszaknyugaton a magas nyomás megerősödött és délen a depresszió kifejlődött. Európában az idő igen hűvös. Az Alpesebben a havazás általános, jelentékeny lecsapódások voltak Német- és Olaszországban.

Hazánkban az idő csapadékos fordult és délnyugat felől indult meg az eső, amely ma reggel az Alföldig terjedt. Azonkívül a keleti részekben is esik. A reggeli hőmérséklet a nyugati megyéket kivéve, ahol havazik, emelkedett. Versecen tegnap este zivatar volt.

Jóslat:

Szeles, igen hűvös és csapadékos idő várható.

Hőmérséklet +6.5 C. fok.

— (Az udvar Budapesten.) A király kíséretével az eddigi megállapodások szerint május 3-án reggel 6 órakor érkezik fővárosunkba. A felség fogadására egy a várpalotában, mint Gödöllőn, megtették a szükséges intézkedéseket. Az udvar itt tartózkodása alatt udvari estély is lesz.

— (Nemesség megerősítés.) A király *Bányai* Albert csendőrszázados, valamint törvényes utódai régi magyar nemességét és «felső-bányai» előnevét díjmentesen megerősítette.

— (Az angol király utazása.) Maltából jelentik: *Edvárd* király tegnap yachtjával Maltába érkezett s délnben partra szállt. Később a kormányzó palotájába hajtatott, ahol megozsonnázott. — Rómából azt jelentik, hogy *Edvárd* király 18-án érkezik oda. A «Tribuna» értesülése szerint ott időzése alatt nem tartanak sem udvari bált, sem csapatszemele nem lesz.

— (A cár ajándéka.) Pétervári lapok örömmel jelentik, hogy a tervbe vett «Szláv újságírók otthona» alapjára a cár 200.000 rubelt ajándékozott s ezzel az intézetnek első alapítójává lett. Az ünneplés alköletételt a panszláv kiállítás megnyitására halasztották el, hogy addigra — mint a szervező bizottság kijelentette — az összes szláv népek újságíróit szervezve láthassák vendégül. A cár ajándéka nyomán a nagyközönség is megemlékezett a szláv újságírók otthonáról s eddig több magánadomány érkezett a bizottság pénztárába.

— (Nász az uralkodóházban.) Bécsi jelentések szerint *Friyges* főherceg leányának, *Mária Anna* főhercegnőnek *Illés* pármái herceggel való esküvőjét május 23-ára tervezik. — *Lichtenstein* Alajos hercegnek *Erzsébet Amália* főhercegnővel e hó 19-én végbemenendő esküvőjére Linzből *Ferdinánd József* főherceg e hó 17-én, Budapestről *Klotild* főhercegnő és *Erzsébet Henrietta* főhercegnő szintén e hó 17-én, Münchenből *Arnulf* herceg és *Terézia* hercegnő, továbbá *Henrik* bajor herceg e hó 19-én reggel, *Károly Tivadar* herceg és *Mária Jozefa* bajor hercegnő pedig e hó 18-án érkeznek Bécsbe.

— (Egyházközségi közgyűlés.) A pesti ágostai hitvallású evangélikus magyar és német egyházközség tegnap este tartotta évi közös közgyűlését a Deák-téri gimnázium disztermében, dr. *Mátyás-Dietz* Sándor egyetemi tanár, iskolafelügyelő elnöklése mellett.

— (Madarassy Pál halálához.) Madarassy Pál v. b. t. tanácsos, főrendiházi tag s az Osztrák-Magyar Bank alkormányzójának lelki fűdvéért ma reggel tartották meg a szent miseáldozatot a koronázó Mátyás-templomban. A templom hajójában remek ravatalt állítottak föl, amelyet tömérdek gyertyával s kandeláberrel vettek körül. A hajó első padsoraiban, amelyeket fekete lepelletel vontak be, foglaltak helyet a családtagok, továbbá az Osztrák-Magyar Bank főtisztviselői, a közigazgatási bíróság s pénzügyminiszterium számos főhivatalnokai. A ravatal körül a bank szolgálói állottak fátylakkal. A szertartást dr. Nemes Antal budavári apát-plebános végezte nagy papi segédlettel, mely alatt a templomi énekhar remek egyházi dalokat adott elő.

— (A Turul áldozatai.) Komárommegyei közigazgatási bizottsága tegnap tartott ülésében Sárközy Aurél főispán meleg szavakkal emlékezett meg a «Turul» léghajó áldozatának, Ordódy Pálnak, a bizottság munkás tagjának szerencsétlen elhunytáról. A közgyűlés az elhunyt családjához részvétiratot intéz. — Kabik Gyula, a léghajós-szerencsétlenség sebesültje ma hagyta el a Rókus-kórházat s most lakásán fekszik. Valószínűleg komolyabb következmények nélkül fogja kiheverni súlyos sérülését.

— (A zágrábi tüntetések.) A zapresicai események hatása alatt megint forrong Zágráb utcáin. Tegnap este tervszerűleg végrehajtott nagy tüntetéseket rendeztek s a M. A. V. menetjegy-irodáról letépték a magyar feliratú táblákat. Törték-zuzták, amerre jártak s a déli vasút mentén minden áron el akarták vágni a telegráf-drótokat. A zavargásról a következő tudósítást vettük:

A tüntetőknek este sikerült a rendőrök éberségét kijátszani. Már korán este nagy néptömeg gyűlt össze a Margit-utcában és szakadatlanul lármázott és szidta a magyarokat, hogy a rendőrök figyelmét magára terelje. A rendőrök különösen arra ügyeltek, hogy a tüntetők ne jussanak el az Ilieába és evégből elzárta az oda vivő összes utcákat, azonban a tüntetők egy részének mégis sikerült mellékutcákon a magyar államvasutak pályaudvarához eljutni. A tömeg megállott az üzletigazgatóság épülete előtt s itt a magyarokat abecugolva, a menetjegyirodáról letépte a magyar feliratú táblát. A tömeg ezután óriás lármával az állomási épülethez vonult és a nagy csarnok előtt foglalt állást. Egyszerre adott jelre valóságos közpör indult meg; alig pár perc alatt az épület összes ablakait és az épület előtt levő üvegtetőt bezúzták. A zavargás közben megérkezett egy személyvonat, amelynek utasai mellékutcákon igyekeztek a városba jutni. Eközben lovasrendőrök és csendőrök érkeztek a pályaudvarhoz, akik a tüntetőket szétkergették. A folytonos tüntetés miatt a város békés polgárai már zugolódni kezdenek s hír szerint a legtekintélyesebb polgárok küldöttséggel akarják fölkeresni a bánt és a polgármestert, hogy oltalmat kérjenek a folytonos utcai kihágással szemben. Vasárnapra népgyűlést terveznek s az erre vonatkozó kérvényt már beadták.

— (Erzsébet-szobor Kap-Martinban.) Nizzából jelentik: A kap-martini község tanács lemondott arról a tervéről, hogy Erzsébet magyar királynénak szobrot állít. Szirmai szobrászt, a szobor készítőjét a bécsi udvar arról értesítette, hogy nem hajlandó a tervet támogatni, mert nem akarják a király fájdalmát az ügyben való előterjesztéssel fölleveníteni. A Kap-Martin-szálló megvásárolta a kész szobrot, amelyet minden ünnepség nélkül fognak a szálló előcsarnokában fölállítani.

— (Ujabb havazás.) Az ismét beállott tél, melynek következtében az ország több helyén erős havazás volt, már is nagy károkat okozott a gazdáknak. A fővárosban ma egész nap esett s a hőmérő higanyoszlopa is tetemesen alászállt, a vidéken pedig sok helyen vastag hóréteg takar mindent. Ma a következő helyekről kaptunk értesítést újabb havazásról: Szatmárról írják: Tegnap reggel itt 2—3 fok hideg volt. Husvét első napjától folytonosan hideg van; havas eső és hó váltakozva esik. A dér és a hideg a gyümölcsöt tönkretette. — Sopron: Hajnal óta itt erősen havazik és vastag hóréteg takar mindent.

— (A főkapitány mosakodása.) Rudnay Béla főkapitány, a székesfőváros mai közigazgatási bizottsági ülésén tett jelentést a főváros mult havi közbiztonsági állapotáról. Temészetesen meg kellett emlékeznie a rendőrség március 20-iki vérengzéséről is. Arról a szomorú estéről, amikor derék rendőrségünk nekivadult fenevadként kaszabolta az utcákon a népet. Kemény dió volt ez még a főkapitány ur edzett és hegyes fogának is. Feltörte becsületesen. De nézzük a jelentés ide vonatkozó részét, mely ékeesebben beszél mindeneknél s amelyet a főkapitány ur minél nagyobb dicsőségére szórószóra leközlünk:

«A március 20-án lefolyt tüntetések alatt a rend fönntartása végett kivezényelt rendőrséget a tüntetők kövekkel és szénrel dobálták meg s oly mérvben erőszakoskodtak, hogy a rendőrség, amidőn a tömeg feloszlata s enyhébb (?) eszközök alkalmazásával nem sikerült, kénytelen volt fegyverét használni. Az e napon lefolyt tüntetések alatt megsérültek közül többen panaszt emeltek a rendőrségnél sérülésük miatt. A rendőrség a nyomozást folyamatba tette — az ez idő szerinti még folyamatban is van. A nyomozás eddigi adatai szerint a közönség közül tizen-négy sérült jelentkezett. — 4 súlyosan, a többi könnyen sérült meg — a rendőrség alkalmazottai közül vagy hatvanan (!) sérültek meg, négyen súlyosan, a többi könnyen.»

— (Felrobbant töltények.) Eszékéről táviratozzák nekünk: Az itt állomásozó tábori tűzérősség gyakorlatai közben eddig ki nem derített módon egy lövészerkocsin elcsomagolt töltények felrobbantak. A kocsit irtózatossá robaj között darabokra törték. Schlotter Mihály irányzó fején súlyosan megsérült, úgy hogy a helyőrségi kórházba kellett szállítani. Szigorú vizsgálatot indítottak.

— (A nagy hadgyakorlat.) Aradról jelentik: A VII. és XII. hadtesteknek nagy gyakorlata az ősszel Radna-Lippa tájékán lesz a király és a trónörökös jelenlétében. Stankovics államvasúti üzletvezető ma a vezérkari tisztekkel kiutazott Lippára, hogy az állomás átalakítását megvitassa. O Felsőge a király gróf Zselénski Róbert temesújfalusi kastélyában, a trónörökös a ferencendiek radnai kolostorában fog lakni. A kastély részére már megrendelték a butort. Gróf Zselénski nagyszabású parkot csináltat.

— (A közutak sztrájkja.) A tetemesen megcsappant sztrájkolók még ma is künn tanyáznak a Trieszti nő-ben. A sztrájkbizottság még így megfogalmazva sem akarja leszerelni a sztrájkot. Mit is bányák a vezetők a tévutra vezetett kalauzok és kocsivezetők kenyerét és jövőjét? Ha már őket nem vesszi vissza a társaság, azt akarják, veszzen a többi is, veszzenek el mind. A sztrájkvezető bizottság különben tegnap este félnyolc órakor Széll Kálmán miniszterelnököt kereste föl. A kormányelnök a képviselőházban fogadta őket, ahol a közgazdasági bizottság ülésén volt éppen elfoglalva. A kalauzoknak adott válasza semmivel sem volt biztatóbb, mint amit előzőleg Láng miniszter mondott nekik. Helytelenítette, hogy hirtelen sztrájkba léptek s ha helyüket ismét elfoglalnák, szívesen járna közbe az igazgatóságnál érdekükben. A tanyán a miniszterelnök válasza folytán csak növekedett az emberek izgatottsága. Komoran járnak-kelnek. Haragusznak vezetőikre, akik lázító beszédekkel a békés megállapodást meghiúsították.

— (Öngyilkos földbirtokos.) Aradról írják: Uj-Szentannán nagy feltűnést kelt a község egyik legvagyonosabb, tekintélyes földbirtokosának, ifj. Kreitler Ferenc megyebizottsági tagnak öngyilkossága. Kreitler tegnapelőtt kiment a Simánd község határához tartozó tövisgyeházi pusztán levő birtokára. Előzően elbucszott családjától, föltűnt azonban, hogy ezuttal a szokottnál melegebben, szinte elérzékenyülve vált el tőlük. A pusztára érve Plopu Gligor csösztől elkérte revolverét és golyót is kért. Amikor magára maradt, föbelötte magát. A golyó a bal szemén ment keresztül és rögtön halált okozott. Kreitler vagyonát körülbelül egy millió koronára te-

szik. Tizennégy-tizenöt év előtt a kerületben föllépett képviselőjelöltnek Wittmann Jánossal szemben és kevés szavazattal maradt kisebbségben. Családja azt hiszi, hogy a legutóbbi időkben elharapózott baja: az idegesség s azzal járó üldözési mánia volt okozója végzetes elhatározásának.

— (Sikkasztás Kassa város pénztáránál.) Kassáról jelentik: Péchy Zsigmond főispán tegnap délelőtt tíz órakor váratlanul vizsgálatot tartott a pénztárban és a vizsgálatnak az lett az eredménye, hogy a rendőrség Horalek Ferenc városi főpénztárost letartóztatta, mert a pénztárban eddig is ötvenháromezer korona hiányt állapítottak meg. Horalek negyven éves, jómódu ember, több háza van és nagy szőlője. Előkelő rokonsága van. Családos ember. Visszaélése és letartóztatása nagy feltűnést kelt az egész városban, ahol azt beszélnek, hogy a fölfedezett visszaélés következtében még több letartóztatás lesz. A letartóztatott főpénztáros azt mondja, hogy ő nem nyult a pénzhez és nem tudja, hogyan keletkezett a hiány. Ugyancsak e sikkasztás miatt Olay Adolf volt városi főszámvevő, Sipos Bertalan, a mostani főszámvevő és Szönyey István erdőmester ellen fegyelmi vizsgálatot indítottak. Igen érdekes körülmény, hogy Münszter polgármester nemrégén három hétig vizsgálatot tartott és akkor semmi gyanus dolgot nem tapasztalt.

— (Lázadó katonák.) Lisszabonból jelentik, hogy az Oportóban állomásozó 18. gyalogezredben 100 katona felzendült, mert az élelmezéssel nem voltak megelégedve. A zendülő katonákat Lisszabonba vitték és onnan egész csöndben Afrikaába szállították.

— (Halál a fürdőben.) Tegnap este egy ismeretlen nő rejtélyes körülmények között halt meg a Nyár-utcai Hungária-fürdőben. Tegnap délután egy köpecs, középtermetű, gömbölyű arcú úri ember állított be a fürdőbe egy 28—30 évesnek látszó nővel, aki ruhájáról ítélve munkásnő lehetett. A férfi előbb eltávozott, a nő a kabinában maradt. Pár perc múlva kinos nyöszörgés hallatszott a kabinból. Szigeti Gyula és Nagy Kálmán fürdőszolgák figyelmessé lettek a nyöszörgésre s betörték az ajtót. A leányt a diványon, habzó szájjal, vonagló testtel találták. Nyomban értesítették a mentőket, de amikor a mentők kiértek, a leány meghalt. A rendőrség részéről dr. Liptay Gyula rendőrorvos vizsgálta meg a halottat. A halál okát azonban nem lehetett megállapítani. Lehet, hogy szívzélhűdés ölte meg, de a mérgezés sincs kizárva. A gyanus körülmények között elhalt nő holttestét a törvényszéki orvostani intézetbe vitték. Az ismeretlen halott középtermetű, haja, szemé barna, arca hosszas, fehér, fekete-tarka blúz, vöröses kötény, fekete fehér pettyes alj volt rajta.

× Fölvívjuk olvasóink figyelmét Herczeg és Horvát Budapest, Kerepesi-ut 52. szám alatt, az «Adria» szállóval szemben létező női-divatáruházára.

IRODALOM ÉS MŰVÉSZET.

* Küry Klára a «Kinai mézesetek»-ben. Küry Klára egészségi állapota annyira javult, hogy a művésznő e héten már részt vesz a «Kinai mézesetek» utolsó próbáin s a jövő héten kedden fel fog lépni az újdonság főszerepében. A «Kinai mézesetek» keddi premiérjére már máról, péntektől kezdve válthatók a jegyek a Népszínház-utca felőli elővételi pénztárnál s a városi jegyirodáknak, ugyancsak itt válthatók a «Kinai mézesetek» jövő heti többi előadásaira már most a jegyek. Az operette a jövő egész héten műsoron lesz.

* Színházi műsorok. Nemzeti Színház. Vasárnap délután: Egy szegény ifjú története. Este: Léha világ (harmadszor.) — Hétfőn: Lear király.

Magyar kir. Operaház. Vasárnap: Ernani. She (9-ik béreltszünet.)

Népszínház: Vasárnap délután: Vereshaju, este: Az izé.

* A Park-Klub estéje. Tegnap este a Park-Klubban fényes est volt, melyen József Agost főherceg nejevel, Augustia főhercegnővel is megjelent. A főhercegi vendégeket gróf Szápáry Pál, a Park-Klub igazgatója fogadta, az estén azonkívül megjelent az arisztokráciának és a Park-Klubnak számos tagja. A fényes társaság élvezettel hallgatta Boncit, a híres

énekest, aki az Operában fog vendégszerepelni és Ripper Alice zongoraművész nő játékát s minden számukat tapssal jutalmazta.

SPORT.

× **Southampton — Budapest.** Az egyik angol csapat alig hogy kitéte lábát Budapestről, ma már a másik érkezett meg. Southampton, mint azt már jeleztük, Dél-Anglia legjobb professzionista csapata, ma délután 5 órakor játszik a millenárius pályán, első ízben a *Magyar Testgyakorlók Köre* ellen. Ez alkalomra az angol csapat a következő játékosokat állítja ki: *kapuéd:* Robinson; *hátvédek:* Robertson (jobb), Molyneux (bal); *fedezetek:* Meston (jobb), Bownan (közép), Lee (bal); *csatárok:* Evans (jobb), Wood (összekötő), Harrison (közép), Bell (összekötő), Turner (bal). Ezzel szemben a M. T. K. a következő csapatösszeállítással játszik: *kapuéd:* Felhőssy; *hátvédek:* Steiner, Nagy; *fedezetek:* Deutsch, Pozsonyi, Vadas; *csatárok:* Frank, Károlyi, Hoffer, Herquet, Zulu.

× **Bajnoki labdarugó mérkőzés.** A M. L. Sz. által rendezett bajnoki mérkőzések egyik legérdekesebb küzdelme fog vasárnap délután a Margitszigeten lefolyni, amidőn ellenfelekként a «Magyar Athletikai Klub» és a «Magyar Úszó Egyesület» első csapatai fognak egymással megküzdeni. Előzőleg ugyanezen egyetemen második csapatai fognak a szövetségi díjért megküzdeni.

TÖRVÉNYSZÉKI CSARNOK.

— **Szerencsétlenség a vivóteremben.** Végzetes szerencsétlenség történt 1901. évi december hó 3-án Gennari József vivómester vivóteremben. A nevezett napon Gennari fejjével ellátva keskeny olasz pengéjű kardokkal, az u. n. olasz vivókardokkal, vívási gyakorlatot tartott Schindler Emil máv. tisztviselővel, aki egyike a főváros legjobb amatőr vivóinak. Vivás közben Schindler támadta a vivómestert, aki kinyújtott karddal várta be a támadást. Eközben történt, hogy Gennari vivókardjának hegye a támadás közben meghajlott, Schindler fejevéssodronyhálózatán keresztül hatolt, még pedig olyan szerencsétlenül, hogy a vékony olasz kard hegye Schindler jobb szeme alá befuródott. Schindler a szenvedett sérülés következtében hónapokig tartó kórházi ápolásra szorult s szemideg-jének megsérülése folytán féloldali bénulást is szenvedett. A szerencsétlenség ügyében megindított vizsgálat befejezése után a büntető törvényszék Gennari József vivómestert vád alá helyezte gondatlanságból okozott súlyos testi sértés vétsége miatt.

Ma tárgyalta ezt az ügyet a büntető törvényszék Oláh bíró elnökelete alatt. A tárgyaláson mint tanúk és szakértők beidéztettek: Kimmach László, Borsody László, Fodor Károly, Robeiy Jenő, Vay Alajos, báró Bothmer Jenő, Toricelli Angelo, Santelli Italo, Rákosi Gyula, Arlow Gusztáv, Tornvay Béla, Hollósy Jenő ismert nevű vivómesterek. Elnök a vádirat felolvasása után olasz tolmács közvetítésével Gennari József vádlottat hallgatta ki, aki az esetre nézve azt adta elő, hogy a kérdéses alkalommal, mikor vivógyakorlatot tartott Schindlerrel, aki egyik legkitünőbb amatőr vivó, Schindler volt a támadó fél. Ő a támadást kinyújtott karddal várta s eközben Schindler meghajolva kardjával az ő kardját felütötte, úgy hogy ennek pengehegye a fejevé sisakján keresztül hatolt. Gondatlanság őt nem terheli, mert a fejevé, melynek sodronyhálózatán a kardpenge keresztül hatolt, Schindleré volt. Ő több ízben figyelmeztette Schindlert, hogy ezen fejevé már rossz és piszkos, mire Schindler tőle vett is egy másikat, csak hogy ezt nem használta, hanem lakásában faldiszül akasztotta fel. A sérülés után nyomban orvost hivatott s intézkedett, hogy Schindler kórházi gondos ápolás alá kerüljön. A tárgyalás folyik.

KÖZGAZDASÁG.

A középosztály talpraállítása. Az Országos Magyar Gazdasági egyesület kebelében tanácskozások folynak a középosztály talpraállítása érdekében. A tanácskozások anyagául egy a közép-birtokos, mint a városi polgári osztály érdekében teendő intézkedések szolgálnak. Az O. M. G. E. most több neves szakember és közigazda véleményét kéri ki a kérdésekben s azután vagy

nyilvánosan tárgyalja vagy esetleg országos értekezletet hív össze.

Árucarnok a régi képviselőházból. A főváros törvényhatósága még eddig nem határozott abban, hogy mi történjék a régi képviselőházi épülettel. Ebben a kérdésben az O. M. G. E. ipari és kereskedelmi szakosztálya most beadványt intézett a törvényhatósághoz, amelyben azt ajánlja, hogy a régi képviselőházból csináljon a törvényhatóság **árucarnokot**, amelyben **kizárólag hazai készítésű iparcikkeket** árúsanának. A beadvány utal arra, hogy az iparpártolási akciónak nem volt meg a kellő sikere, aminek az az oka, hogy a fogyasztó közönség nem ismeri kellően a hazai iparcikkeket. A kereskedelmi muzeumnak a városi iparcarnokban levő árucarnokokat részint kiállítás jellegénél, részint távolságánál fogva, bár erre volna hivatva, a célnak egész mértékben meg nem felelhet. Nagyon kívánatos volna tehát, fejt ki a beadvány, hogy egy másik, hasonlóan állandó elárúsításra berendezett ilyen ipari árucarnok létesíttessék jobb közforgalmu helyen, a fővárosnak minden oldalról könnyen hozzáférhető pontján. Ilyennek tartja az O. M. G. E. a székesfőváros tulajdonát képező régi képviselőházat, amely alkalmas berendezéssel erre a célra teljesen megfelelő lehet.

BUDAPESTI TŐZSDÉK.

Gabona-tőzsde.

Buza elkelt 8000 métermáza 5 fillérral olcsóbb áron.

Készáruüzlet.

Buza:
Tiszavidéki: 300 mm. 82 k. 8.37.5 korona, 100 mm. 82 k. 8.30 korona, 100 mm. 80.5 k. 8.30 korona, 100 mm. 81 k. 8.30 korona, 100 mm. 81.5 k. 8.30 korona, 1000 mm. 81 k. 8.30 korona.
Hód-Mező-Vásárhelyi: 1000 mm. 80 k. 8.22.5 korona.
Fejérmezei: 1000 mm. 80 k. 8.15 korona, 700 mm. 78 k. 8.05 korona, 300 mm. 77.8 k. 7.90 korona.
Pestmegyevidéki: 100 mm. 78.5 k. 8.05 korona, 200 mm. 80.5 k. 8.37.5 korona.
Bácskai: 150 mm. 77.5 k. 8.20 korona, 800 mm. 78 k. 8.05 korona, 250 mm. 77 k. 8.22.5 korona, 100 mm. 76 k. 8.00 korona.
Raktári: 550 mm. 79.8 k. 8.15 korona.
Rozs: 200 mm. 6.85 korona, 200 mm. 6.80 korona, 200 mm. 6.72.5 korona.
Tengeri: 100 mm. 6.17.5 korona, 100 mm. 6.15 korona.
Zab: 100 mm. 6.30 korona, 100 mm. 6.25 korona, 100 mm. 6.15 korona.

Érték-tőzsde.

Megtörtént a várva-várt esemény. Létrejött a vaskartel s a vasértekek Bécsben és Budapestben vígan emelkedtek. A déli tőzsdén még az Osztrák-magyar államvasut-részvények voltak szilárdan tartva.

Az előtőzsdén jegyeztek

Osztrák hitelrészvény	675	675	675	---
Magyar hitelrészv.	725	725.50	725.50	---
Jelzálogbank részv.	521	521	521	---
Rimamurányi	487	487.50	487.50	---
Allamvasut	686	686	686	---
Városi villamos	304.50	304.50	---	---
Budapesti Közut	612	612	612	---

A déli tőzsdén zárultak:

Osztrák hitel	675.50	---	---	---
Magyar hitel	725.50	---	---	---
Jelzálogbank részv.	521	---	---	---
Rimamurányi	488	---	---	---
Allamvasut	686	687.50	---	---
Városi villamos	304.50	---	---	---
Budapesti Közut	612	---	---	---

Kivonat a hivatalos lapból.

— április 17.

Kinevezések. A budapesti ítélőtábla elnöke Leithényi Aladár a budapesti ítélőtábla kerületére díjas joggyakornokká, a brassói pénzügyigazgatóság Tóth Edét a brassói fővámbivatalhoz ideiglenes minőségű díjtalan vámbivatali gyakornokká nevezte ki.

Athelyezés. A vallás- és közoktatásügyi miniszter Gálffyvá Thuróczy Erzsébet vártalvi állami elemi iskolai tanítónőt az ó-tordai állami elemi iskolához jelen minőségében athelyezte.

Megerősítés. A vallás- és közoktatásügyi miniszter Bíró Albert baróthi állami polgári iskolai igazgatótanítót igazgatói minőségében megerősítette.

REGÉNY-CSARNOK.

Az aranytermő szőlő.

Történeti regény.

Írta: Magyar Gyula.

Ezért ezer tallér birságot rótt a városra. Azon pedig, hogy Bozsóky Katalint is, akit neki az ő derék vitéze, Achmed bég olyan melegen ajánlott, szintén ilyen rossz sorsra juttatták, szörnyen fölindult. No, ez már sok, sok a többség is. Szóval, a szép asszony fejéért ismét kellett ötszáz tallért fizetni a szegény megyének. Így ment ez egy darabig. Ha a magyarok harangoztattak, fizetniük kellett, ha nem harangoztattak, azért is fizetniük kellett. E jeles körülmények közt csakhamar kiürült a sarcalap és Szinau vezér tovább utazott, helytartóul hagyván maga helyett Achmed bégét, aki nagyon különös úri ember vala.

Achmed bég uralkodásának első napján ugyanis — tekintet nélkül nemes és nem nemes voltokra — huszónötöt vágatott mindazon urakra, megyehuszárokra, hajdukra, akiknek bármilyen funkciójuk vala Bozsóky Katalin elítélésében, kivégeztetésénél.

A hóhért pláne egyszerűen elcsapta hivatalából, bárdját betéttette a megye öreg almáriumába s mivel éppen akkor meghalt a rabbinus — bár keresztény ember volt a hóhér — kinevezte zsidópapnak, amely gázság kétségtelenül jogos felháborodást szült az izraeliták között.

Uralmának második napján Achmed bég magához citálta az összes cigánymuzsikusokat, nemkülönben a szebbnél-szebb cigányleányokat és míg ő csészéből itta a — vörös bort, csapott vala olyan dáridót, aminőt még nem látott sem Allah, sem az ő hosszú szakállu prófétája, Mohamed.

Talán hatalmának negyedik napján történetelt hogy a derék bég sorra járta a korcsmákat és habár egy szót sem tudott eddig magyarul, most olyan szépen elénekelte a magyar nótákat, hogy csupa gyönyörűség vala hallgatni. Ilyen körülmények után természetesen, hogy hirtelen nagy népszerűsége tevé szert s mire egy éves jubileumát megülte, akkorra már minden kézzelfogható nemes emberrel megitta a pertu poharat, még a hóhérral is, aki szintén nemes ember volt, de aki nehezen is állt a kötélnak amiatt a csufság miatt, amit a nemes bég vele megeselekedett.

Történt azonban, hogy az 1595-ik esztendő elején még furcsább dolog esett meg Achmed béggel. — Egy este ugyanis, de talán már éjjel is lehetett, egy apáca kért bebocsátást a vármegye házába, Achmed színe elé. A dolog bár különösnek tetszett, teljesítették kérését.

A bég még éppen feketézett, mikor a szerzetesnő belépett, elébe állt és ránézett mély tűzű, sötét szemével, majd megszólalt mélyen rezgő hangon:

— Szánthó András, engem nem csaltál meg! Achmed bég ijedve tekintett s reszkető ajakkal mondá:

— Erzsébet!
 — Az vagyok — mondá a leány — soror Erzsébet és eljöttem hozzád, hogy megmondjam, hogy elkövetkezett a te órád is.

Achmed bég sárga lett, mint a viaszvirág.
 — Elkövetkezett és én, hogy utolsó órádban kedvedet növeljem, ajándékot hoztam.

Ekkor egy fehér gyölesből kitarogatott két emberi főt és Achmed elé tette az asztalra.

— Ismered-e őket?
 Achmed ekkor már reszketett a rémülettől.
 — Nem?! Nohát beajánlom őket. Ez, látod, Kun Gáspár. Nézd, hogy néz rád megüvegesedett szemével. Ezt te gyilkoltad meg.

— Erzsébet, kegyelmezz!
 — A kegyelem Istennél. Ez a másik, látod, a gyönyörű szőke, selyem hajával, Bozsóky Erzsébet. A szeretőd, a büntársad, aztán feleséged. Nézd, hogy mosolyog rád a két kék szemével. Ezt is te ölted meg.

(Vége köv.)

Felelős szerkesztő: PAP TAMÁS.

Laptulajdonos a «Magyarság» lapkiadóvállalat.

Üzlet-megnyitás.

1 elegáns ruha legújabb divat szerint 10.— frt	1 elegáns felsőkabát 9.— frt és feljebb.
1 angol dupla gallér 3.— «	1 leánykabát legújabb 3.— «
1 remek selyem blouz 4.50 «	1 halcsontfüző 95 kr. és feljebb.

Gyászruhák 4 óra alatt készítettnek.

Budapest, Kerepesi-ut 40.

Női ruha- és felöltő áruház a „Párisi nő“-höz.

Tavaszi beálltával szükséges áruházunkat fölkeresni.

Áraink a legolcsóbbak az országban.

1 eleg. angol Costüm ... 10 frittól kezdve.	Valódiatiasz Cachmir vagy selyem-
1 remek selyem blouz ... 4 frt 50	fényli Cloth paplan ... 3 frt 50
1 legújabb alakból ... 3 frt 50 és felj.	Szegedi lepedő darabja ... 95
1 gyönyörű paletó ... 6 frt 50	1 vég rumb. vászon 6 1/4 széles 5 frt 80
Ugyanaz leánykák részére ... 4 frt 50	1 készlet ág- és asztalterítő ... 5 frt —

Gyászruhák 4 óra alatt készítettnek.

HERCZEG ÉS HORVÁTH

BUDAPEST, Kerepesi-ut 52.

SZINHÁZAK.

Szombat, 1903. április hó 18-án.

M. kir. Operaház.

Bonci Alessandro ur vendégfelléptével:

Rigoletto.

Opera 4 felvonásban. Zenéjét szerette Verdi.

Utána:

Szerelmi kaland.

Tréfás ballet 4 képben. Zenéjét szerette Mader Raoul. Kezdeté 7 óraker.

Nemzeti színház.

Léha világ.

Vígjáték 3 felvonásban. Irta Prém József. Kezdeté 7 óraker.

Népszínház.

Pálmay Ilka vendégfelléptével

Az izé.

Operett 3 felvonásban. Zenéjét szerző: Weinberger. Kezdeté 7 óraker.

Vígyszínház.

Mici hercegnő.

Böhözát 5 felvonásban. Irta Feydeau Georges. Kezdeté fél 8 óraker.

Magyar színház.

A szobaleány.

Énekes bohózát 3 felvonásban. Irta Hennequin és Bilhaud. Kezdeté fél 8 óraker.

Uránia.

Egyiptom.

Három felvonásban, 120 színesen vetített képpel és 16 mozgófényképpel. Irta Ráth István. Kezdeté fél 8 óraker.

Schottola Ernő

A gummigyártás meghonosítója Budapest, Fencsi-telep. Legjobb minőségű sárcélpők és esőköpenyekről árjegyzék ingyen.

Folies Caprice

VII., Révay-utca 18.

Igazgató: Leitner és Keleti.

11 óraker: Ma nagy újdonság: 11 óraker.

A kulisszák mögött.

Bohózát. Irta: Caprice.

Ezt megelőzi:

Egy szőrös história.

Bohózát. Irta: Caprice és

„A propellerkapitány.”

Bohózát. Irta: Neptun.

A remek télikertben reggel 5 óráig Munczy Lajos hírneves zenekara játszik.

RUJDER- Podmaniczky-u. 37.

Ma és minden este, valamint vasár- és ünnepnap délután 14 a közkedvelt **kávéház** Balázs Pista hangversenyez.

Lipótvárosi szálloda

Sétatér-utca 6. 18
40 szép szoba 1 forinttól teljebb. Hónapos szobák 15 forinttól teljebb. Étterem a szállodában.
Telefon 4409. ☎ Telefon 4409.

Magy. kir. államvasutak.

42.826—C/II/1903. sz.

Hirdetmény.

Belga-osztrák-magyar vasuti kötélek. — (Helyesbítés.)

A fenti kötélek-forgalomban 1901. évi június hó 1-től érvényes II. rész 3. füzet című díjszabáshoz folyó évi május hó 1-én életbe lépett II. pótlék 13. oldalán «Helyesbítés» alatt, hol hivatkozás történik a fődíjszabás 61. oldalára, a kivételes díjszabás száma nem 29, hanem «20».

Budapest, 1903. márc. hó.
A m. k. államv. igazgatóság, a részös vasutak nevében is.
(Ülányomás nem díjazatik.)

A már 29 éve a világot uráló eredeti angol «Heliex-Premier» kerékpárokat melyek leszálltva 12, frittól feljebb, havi 8 és 10 fttos részletekre elcsorduló «Cyclon» névű 90 fritt és kerékpáralkatrészeket nagy bevásárlásaink folytán 30% ártészállítással szállítunk vidékre is bárholva:

1 drb L-rendű külső gummi jótállással ... frt 5.— és 3.50
1 drb L-rendű belső gummi jótállással ... frt 3.— és 2.—
1 drb jó minőségű Acetylen-lámpa frt 3.25 és 2.—
1 pár kiténő pedál 2.75 „ 2.25
1 drb jó minőségű kerékpár-lanc frt 2.50 és 1.90
1 drb angol nyerez „ 3.25 „ 2.—
1 kgr. Calcium Carbide frt —.35
Nagy Árjegyzék 300 képpel magyar vagy német nyelven ingyen és bérmentve. 58

LÁNG JAKAB és FIA

az ország legnagyobb és legmegbízhatóbb kerékpár-raktára.
Budapest, VIII., József-körút 41. sz. Fiókület: VII., Rottenbiller-utca 1. sz.

Az árak kitünőségéért kezességek és nem tetszőkért a pénzt visszavadjuk vagy kicseréljük.

Fellner Ármin

bejegyzett tőz (10 évi fönnállás). Bpest, Vörösmarty-utca 40., fizetésképtelen kereskedőkkiegyeztetését eszközölnék, kutatásokat és megfigyeléseket elfogadnak és ezeket gyorsan és legszigorúbb titoktartás mellett keresztülvizsít. Bármily helyről megbízható információkkal szolgálnak, jutányos díjjal. 89

LÖWINGER JOZSEF

Budapest, Erzsébet-körút 19.
Magyarország legnagyobb varrogó-raktára. 200
Legújabb Singer hímző- és varrogó 60 koronától feljebb.
Varrógépeimet kényelmes havi részletfizetésre is adom. 49
Gépeimért 5 évig jótállék.
Javításokat jutányos árban készítek.
Ügyvőket telveszek.

Ajándék

számba megy az az olcsóság, a milyen olcsón lehet vásárolni „Merkur“ kerékpárt, kerékpár-alkatrészeket és gummit a „MERKUR“ kerékpárgyárban Budapest, VI., Eötvös-utca 37.

Egy elegáns, modern, könnyűjárású „Merkur“ kerékpár teljes felszereléssel, Acetylen-lámpával 180—150—200 kor. Egész készlet „Merkur“-gummi 2 köpeny, 2 (tömlő) 22—26 kor. kizárólag nálam kapható. Egy köpeny 7.50—8.50, 1 leg-tömlő 4—5 korona.

Csak rövid ideig, míg a készlet tart.

„Excelsior“ legrövidebb csekély szépségűhával elismert leg-jobb legünlő a kontinensen, darabunkint 3.50 kor., ezeltől 7.— kor. Egy pár kiténő pedál 5—6 kor. Egy pár kiténő nyereg 5—6 kor. Mindennemű fel nem sorolt alkatrészek raktáron vannak és olcsón kaphatók.

Javítások olcsón és szakszertven készítettnek. Zománcos és nicklezés, átalakítások a leggyorsabban eszközöltönek.

Használt kerékpárok raktáron vannak és becsorítottönek.

Videki megrendelések aznap lesznek elintézve.

Árjegyzék ingyen és bérmentve.

POLACSEK JÓZSEF

„Merkur“ kerékpárgyár és javítóműhely, kerékpáralkatrészek és Pacumatik-raktár.

„A magyar testőrhöz”

PETRUS KÁROLY

polgári és katonai szabó egyenruházati vállalata.

Bécs, XIII., Hütteldorferstr. 183/3,

szemben a cs. és kir. lovassági kaszárnyával, a cs. és kir. gyalogsági kadétskola és a cs. kir. landwehr-kaszárnya közt, Breitenseei vasuti állomás.

Egyenruhák a cs. és kir. katonaság, államhivatalnokok részére, sport-, vadász- és kerékpáröltönyök, liberziák stb. a legkedvezőbb feltételek mellett; gyakorló egyenruhák az egyévi önkéntesek részére a legszolidább kivitelben és pedig a gyalogságnak (zubbony, nadrág és köpeny) 36 forint, vasuti és táviró ezred, vadász, hidasz, egészségügyi csapat és honvédségnek (zubbony, nadrág és köpeny) 38 frt, tábori és váltóféz- és utazáság részére (ujjas, nadrág és köpeny) 38 forint.

Árjegyzéket kívánatra ingyen küldünk.

TIRGRAM

Legjobban ajánljuk mint egyedüli szert a poloskák és petei teljes kiértására üvegekben kor. —.40, —.80, 1.20, féliter kor. 2.60, 1 liter kor. 5.—. — Tirgram-por minden-tele főreg ellen dobozban 30, 60 fill., 1/3 kiló kor. 4.—, 1 kiló kor. 8.—. Kapható minden gyógtár-, drogériák-, festék- és fűszerüzletekben, helyben és vidéken.

Főraktár: TIRGRAM-TÁRSASÁG, Budapest, Károly-utca I. sz.

Értéktelen utánzatoktól óvakodjunk, valódi csak az, ahol a «TIRGRAM» név az üvegen látható. 44

